

Naar een monument

Door Jack Bil, voorzitter Bewonersorganisatie Mathenesserweg

Wanneer ik via het Mathenesserplein de brug oversteek voelt het altijd weer als thuiskomen: links en rechts het brede water van de Schie met daarboven de weidse wolkenpartijen en recht voor je de kopgebouwen van de Mathenesserweg. Je rijdt als het ware een poort binnen, ooit ontworpen door de architect Michiel Brinkman.

Na de Zoutziederstraat wordt de straat anders; strakker. De gevels hebben hier een partituur van horizontale banden en verticale schijven met achter de rooilijn teruggelegde erkerpartijen. Dit voelt een stuk moderner; hier is Leen van der Vlugt aan het werk geweest, de ontwerper van de Van Nellefabriek

Dan, halverwege de weg, raakt alles uit balans. Links ineens geen huizen meer maar een grasveldje met wat bomen. Wat is er hier aan de hand? Wat is hier gebeurd?

“Ondergeteekende S. van der Wind, Inspecteur van politie te Rotterdam, rapporteert het navolgende:

Op Woensdag, 31 Maart 1943, werd door de sirenes te Rotterdam “luchtalarm” aangekondigd, dat duurde van 13.25 uur tot 14.05 uur. Het “luchtgevaar” was om 14.30 uur geëindigd. (uit Proces-Verbaal, Politie Rotterdam, Bureau Oostervantstraat)”

Dat verklaart de disbalans op dit stukje van de Mathenesserweg! Een bombardement vernietigde 3200 woningen waarbij 326 tot 401 mensen omkwamen in Bospolder Tussendijken.

Op dit grasveldje aan de Mathenesserweg brandden die dag de panden 124 t/m 138 helemaal uit en werden de nummers 138 t/m 215 totaal verwoest. Van de huizen van de Nanningstraat en de Willem Beukelszoonstraat, die op dit veldje uitkwamen, bleef ook niets meer over.

Nieuwe vragen komen in mijn hoofd op:

Waar stonden die woningen aan de Mathenesserweg precies? Waar kwam de Nanningstraat en Willem Beukelszoonstraat uit op de Mathenesserweg? En wie woonden er? Zijn hier ook doden gevallen?

Eigenlijk resulteren al die vragen zich in een kernvraag:

“Kunnen we op de een of andere manier bovenstaande vragen beantwoorden, zichtbaar maken op dit grasveldje zodat een ieder die deze plek passeert weet hoe de straat ooit gelopen heeft (inclusief de nummering) en wie er op 31 maart 1943 op een bepaald nummer woonden en omkwamen?” Een monument ter nagedachtenis aan allen die op dit stukje grasveld woonden en om het leven kwamen.

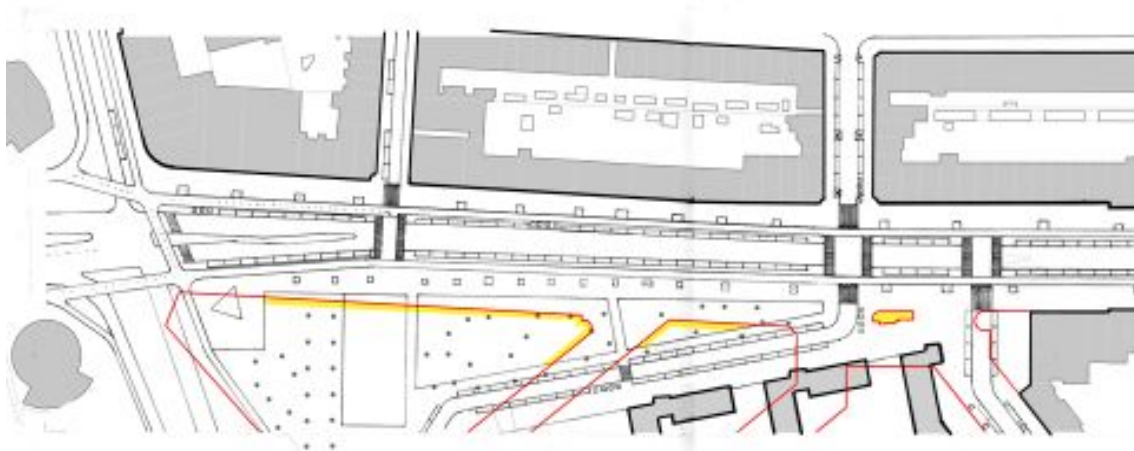
Een groepje bewoners van de Mathenesserweg is met deze vragen aan de slag gegaan. Joris Molenaar, architect en kenner van het werk van de architecten Brinkman en van der Vlugt, heeft de oude plattegrond op de huidige gelegd (zie hieronder). Met Henk Dicke en Ambroos Reijs hebben we de rooilijn daarna zichtbaar gemaakt op het grasveldje, waarna Joris een artist impression maakte van hoe het er uit zou kunnen gaan zien. Tenslotte dook ik het Stadsarchief in om te kijken wie er op 3 maart 1943 op dat stukje grasveld woonden.

Figuur 1: De 2 huizenblokken die zijn verdwenen. Ter hoogte van de auto bevindt zich de ingang naar de Nanningstraat.

Op de voorgrond het transformatiehuysje met bloemenkiosk en wachtruimte.

Projectie gevellijn van voor het bombardement in de situatie 2019

Figuur 4: Dit is ongeveer dezelfde plek als bij figuur 3 maar wel 90 jaar eerder. Achter de auto rechts had Frank van Erkel zijn winkel op 174A (met uitgeklapte markies) en boven zijn woning. Op de tweede verdieping woonde Frans Boxem, die omkwam bij het bombardement. Drie winkels verder zie je de hoek van de Nanningstraat.

Figuur 5: De Nanningstraat, die uitkwam op de Mathenesserweg.